

ת"פ 28873/12/16 - מדינת ישראל נגד סלאח דין

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 28873-12-16

לפני כב' השופט רפי כרמל

מדינת ישראל

המאשימה

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד

סלאח דין

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד ז'אן אברהם

גזר דין

1. הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו, בהפקרה לאחר פגיעה, עבירה לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה"), נהיגה בחוסר זהירות, עבירה לפי תקנה 21(ג) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 בצירוף סעיף 68 לסעיף 38(3) לפקודה, נהיגה ללא רישיון, עבירה לפי סעיף 10א לפקודה בצירוף סעיף 62(1) לפקודה, ונהיגה ללא ביטוח, עבירה לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.
2. ואלה המעשים: ביום 1.10.12, סמוך שעה 19:00, נהג הנאשם ברכב ללא רישיון נהיגה, ללא רישיון רכב וללא ביטוח לרכב בכביש מכיוון עין נקובה לכיוון צומת עין חמד. הנאשם עקף רכב שנסע לפניו, כך שעבר לנתיב הנגדי, סטה אל השול ופגע בהולך רגל עם החלק הקדמי של הרכב. הנאשם המשיך בנסיעה מבלי לעצור ולהושיט עזרה לנפגע. בעקבות התאונה, נגרמו להולך הרגל כאבים ושביר ברגל ימין, חתך באף ובגבה שטופלו בתפרים, והוא אושפז בבית חולים למשך 11 ימים.
3. הנאשם הנו כבן 25, ללא הרשעות קודמות, למעט עבירות תעבורה.
4. **תסקיר שירות המבחן:** מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המערער, יליד 1992, עולה כי הינו כבן 25 שנים, נשוי, מצפה להולדת בתו הבכורה, עובד כנהג ומתגורר בעין נקובא, נמסר כי עוזר בטיפול באח נכה. לנאשם אין עבר פלילי, אך לחובתו עבר תעבורתי הכולל שתי עבירות תעבורה בגין קיבל קנס. העבירה בוצעה בתקופה בה טרם נישא הנאשם, עת ניהל אורח חיים שולי שכלל שימוש בסמים ובאלכוהול, וכי בשנתיים האחרונות עבר שינוי בחייו. יחד עם זאת, הנאשם מתקשה לקבל אחריות באופן מלא על העבירה ועל תוצאותיה הקשות, הוא מתקשה להפנים את חומרת מעשיו ולהביע אמפתיה כלפי הנפגע. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה לקבל סמכות ומרות ובעל קווי חשיבה ילדותיים. הומלץ על הטלת מאסר מרתיע לריצוי בעבודות שירות ופסילה.

טיעונים לעונש

5. **ב"כ המאשימה** טענה כי פגיעתו של הנאשם במתלונן היתה פגיעה ישירה, שיכלה להביא למותו, וכך גם הפקרתו לאחר האירוע. הערכים שנפגעו הם ערכי קדושת החיים, שמירה על גופם של משתמשי הדרך וערכים של סולידריות חברתית. ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה שלטענתה, עוסקת בחובה המוסרית של הפוגע להגיש עזרה לנפגע. עוד נטען כי הענישה הנוהגת בעבירות אלה הנה ענישה מרתיעה וחמורה, והפנתה להחלטות מהן ביקשה ללמוד כי מתחם הענישה הוא 15-30 חודשי מאסר בפועל. לנאשם אין עבר פלילי, אך יש לו עבר תעבורתי. הנאשם נהג ברכב לבדו, מבלי שהוציא רישיון נהיגה. לאחר האירוע הנאשם לקבל אחריות מלאה על העבירה, לבחון את השלכות מעשיו, לגלות נוספות. שירות המבחן עמד על קשייו של הנאשם לקבל אחריות מלאה על העבירה, לבחון את השלכות מעשיו, לגלות אמפתיה לנפגע העבירה ולקבל סמכות. באשר לחלוף הזמן מעת ביצוע העבירה, מבקשת המאשימה להתחשב בכך כשיקול בתוך מתחם הענישה, לו עתרה. לפיכך, עותרת המאשימה להטיל על הנאשם עונש מאסר בשליש התחתון של מתחם הענישה, עונש פסילה מהחזקת רישיון נהיגה למשך 6-12 שנים, פסילה על תנאי, קנס ופיצוי למתלונן.

6. **סנגורו** של הנאשם מבקש להתחשב לקולה בחלוף הזמן והימשכות ההליכים. לטענתו, כתב האישום דן הוגש בחלוף כשנתיים מיום האירוע, למרות שחומר החקירה גובש זמן קצר לאחר האירוע. לא קיים הליך שימוע וטענת הגנה מן הצדק שהעלה הנאשם בשנת 2015 התקבלה. בחודש דצמבר 2016 הוגש כתב אישום חדש, למרות שלא אירע כל חדש עד לאותו מועד. לאחר מכן תוקן כתב האישום לקולה באורח מהותי והנאשם הודה במיוחס לו וחסך זמן שיפוטי. הסנגור עותר למתן חשיבות עליונה לשיקולי השיקום ולהתחשבות בכך שהנאשם היה כבן 20 בעת האירוע, בגיר צעיר, ללא עבר פלילי, הינו בן למשפחה מרובת ילדים, יש לו אח נכה אותו הוא סועד, הוא קיבל אחריות על מעשיו ובשנתיים האחרונות הוא נישא ושיקם את חייו. נטען כי במועד הדיון בטיעונים לעונש אשתו כרעה ללדת, כיום הנאשם עובד כנהג חלוקה לפרנסת משפחתו ולפרנסת משפחתו המורחבת. עוד נטען כי הנאשם קיבל רישיון נהיגה משנת 2015 וארבע ההרשעות בגין קיבל קנס אינן בגדר עבר תעבורתי מכביד. כמו כן, נטען כי העבירה בכתב האישום המתוקן הנה בסמכות בית משפט השלום. לפיכך, עותר הסנגור להשתת עונש של עד 6 חודשי מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, המעביר מסר חינוכי ושיקומי. עוד נטען כי יש להתחשב בכך שהנפגע בתיק זה קיבל פיצוי כספי מחברת הביטוח הפול-קרנית והנאשם ניצב לפני תביעה כספית. ביחס לרכיב הפסילה, ביקש הסנגור להטיל פסילה מידתית וכזו שתאפשר לנאשם להמשיך ולנהוג במקום עבודתו, והדגיש כי אין מדובר ברכב פרטי.

הנאשם אמר לבית המשפט כי הוא טעה וביצע את העבירה בתקופה שהיה צעיר, אך כיום הוא השתנה ומאז לא ביצע עבירות נוספות, אלא הקים בית ועובד לפרנסתו.

דין

7. חוק העונשין (תיקון 113) קבע את עקרון ההלימה שמשמעו אימוץ עקרון הגמול כעקרון מנחה. בחינת העבירה ונסיבותיה מביאה לקביעת מתחם ענישה ולאחר מכן יש לבחון הנסיבות האישיות. דהיינו, העבירה מכתובה את המתחם ושילוב הנסיבות האישיות במתחם מכתבים את גזר הדין. התיקון לחוק יצר מנגנון תלת שלבי לגזירת העונש. **בשלב הראשון**, יש לבדוק האם הנאשם הורשע בכמה עבירות, והאם אלו מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. כאשר מדובר בכמה אירועים, יש לקבוע עונש הולם לכל אירוע בנפרד ולבסוף ניתן לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים. **בשלב השני**, יש לקבוע את מתחם הענישה הראוי כעולה מסעיף 40ג'(א) לחוק העונשין. ביצירת המתחם מספר שיקולים: האחד, הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו. השני, מדיניות הענישה

הנוהגת. השלישי, נסיבות הקשורות בביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40ט' והם: תכנון, חלקו של הנאשם, הנזק הצפוי וזה שנגרם, הסיבות לביצוע העבירה, הבנת הנאשם ויכולת להימנע מעבירה, מצוקתו הנפשית, קרבה לסייג אחריות פלילית, מידת האכזריות כלפי נפגע העבירה, ניצול כוח ומעמד. **בשלב השלישי**, יש לגזור את העונש המתאים לנאשם בתוך המתחם ולהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה: הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות שיקולי גיל; פגיעה במשפחתו; הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה וההרשעה; מידת האחריות של הנאשם למעשיו; שיקומו או ניסיונות שיקום; מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ופיצוי על הנזק שנגרם בעטייה; שיתוף פעולה עם רשויות אכיפת החוק; התנהגות חיובית של הנאשם ותרומתו לחברה; נסיבות חיים קשות של הנאשם; התנהגות רשויות אכיפת החוק; חלוף הזמן מביצוע העבירה; עברו הפלילי של הנאשם או העדר עבר.

8. בענייננו מדובר באירוע אחד. הערכים החברתיים שנפגעו הנם ערך החיים, שלמות הגוף, כבוד האדם, ביטחון ושלום הפרט והציבור, וכן ערכים של עזרה הדדית וסולידריות חברתית. נסיבות הקשורות בביצוע העבירה מלמדות כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים הנה רבה וחמורה. הנאשם נהג ברכב מבלי שכלל הוציא רישיון נהיגה וללא ביטוח. נוסף על כך, הוא נהג בקלות ראש ובחוסר זהירות כשהוא סוטה לשול במטרה לעקוף רכב ופגע במתלונן ללא סיבה הקשורה ברכב או בתנאי הדרך, תוך שגרם לו לחבלות גוף. הנאשם הפקיר את המתלונן ולא הגיש לו עזרה או הזעיק אמבולנס, על אף שבנסיבות הענין ידע או יכול היה לדעת כי המתלונן נפגע ונגרמה לו חבלה כתוצאה מהתאונה.

9. במסגרת החוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 101), התשע"ב-2011, הוחמרה הענישה בגין עבירת ההפקרה אחרי פגיעה, וכונן מדרג חומרה בהתאם ליסוד הנפשי שנלווה לביצוע העבירה. בנוסחה החדש מבחינה הפקודה, לענין העונש, בין עבירת הפקרה שנעברה כאשר היה על הנג דעת שבתאונה נפגע אדם או עשוי היה להיפגע אדם, כלומר שלגבי נסיבה זו היתה קיימת ידיעה בכוח בלבד (סעיף 64א(א)), לבין עבירת הפקרה שנעשתה כשלנוהג מודעות בפועל לגבי הפגיעה באדם (סעיף 64א(ב)), היא העבירה בה הורשע הנאשם דנן. בנוסף, בגדר התיקון לפקודה נוסף סעיף חדש המוגדר בהצעת החוק כ"הפקרה בנסיבות מחמירות", בגדרו רף הענישה בעבירת ההפקרה מוחמר מקום שכתוצאה מהתאונה נגדם או נגרמה לו חבלה חמורה (סעיף 64א(ג)). עוד נקבע בתיקון, כי אם מוטל על מי שהורשע בעבירה לפי סעיפי משנה ב' או ג' עונש מאסר, לא יינתן עליו צו מבחן (אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו) ולא יוטל עליו מאסר על-תנאי כעונש יחיד או כעונש נוסף. הוראות הפקודה לאחר התיקון פורשו בהתאם לכוונת המחוקק לקשור בין העונש על עבירת ההפקרה לבין חומרת התוצאה שנגרמה לנפגע בתאונה (ר': ע"פ 3304/14 **סולטאן פראן נ' מדינת ישראל** (2014)).

10. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות בהן הורשע הנאשם, חומרתן, נסיבות ביצוען ותוצאותיהן מובילות למסקנה כי מתחם הענישה ההולם בעניינו של הנאשם נע בין 10 ל - 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל ובין 3 ל - 10 שנות פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה. הנאשם, הנו יליד 1992. בגזירת עונשו של הנאשם בתוך המתחם, יש להתחשב, לקולה, בהודאתו של הנאשם שיעלה את הדיון והביאה לחיסכון בזמן שיפוטי, החרטה שהביע, גילו הצעיר, העדר עבר פלילי, השינוי החיובי שערך בחייו בשנתיים האחרונות ומצבו המשפחתי, כמפורט בתסקיר שירות המבחן. כמו כן, יש להתחשב לקולה בחלוף הזמן מאז התרחשו המעשים. מתסקיר שירות המבחן עולה כי חרף הודאת הנאשם בביצוע העבירות, הוא מתקשה לקבל אחריות מלאה, מתקשה להפנים את חומרת מעשיו ולהביע אמפתיה כלפי הנפגע. כמו כן, שירות המבחן עמד על קשייו של הנאשם לקבל מרות וסמכות. לכך יש להוסיף כי הנאשם נהג ברכב ללא ביטוח, ובניגוד

לטענת סנגורו, לפיה יש להתחשב לקולה בכך שהנפגע קיבל פיצוי כספי מחברת הביטוח הפול - קרנית, הרי ששיקול זה נזקף דווקא לחובתו של הנאשם, שכן הנזק הכלכלי שנגרם כתוצאה ממעשיו הושת על הקופה הציבורית. הנפגע נזקק ל - 11 ימי אשפוז בגין פגיעות הגוף שנגרמו לו, לרבות שבר ברגלו. התנהגות הנאשם בנסיבות אלה מחייבת הטלת עונש הרתעתי הן במישור האישי והן במישור הציבורי ביחס לכלל הנהגים.

11. בנסיבות אלה, ולאחר שקלול האמור לעיל, תוך שניתן משקל לחלוף הזמן, אני גוזר על הנאשם כלהלן:

א. מאסר בפועל לתקופה של 10 חודשים בניכוי ימי מעצרו.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה מסוג פשע בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר.

ג. פסילת רישיון הנהוגה לתקופה של 3 שנים מיום שחרורו ממאסר.

זכות ערעור לבית משפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

הנאשם יתייצב לריצוי עונש המאסר ביום 3/9/17 עד השעה 10:00 בבית המעצר ניצן.

ניתן היום, כ"ג תמוז תשע"ז, 17/7/2017, במעמד ב"כ המאשימה, ב"כ הנאשם והנאשם בעצמו.

רפי כרמל, שופט